

**ДО
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н ЖЕЧО СТАНКОВ
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н ГЕОРГИ ТАХОВ
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТАНОВИЩЕ

Относно: Проект на Постановление на Министерския съвет за определяне на условията и реда за прилагане на програма за предоставяне на помощ чрез компенсации за временно облекчение на цените на електрическата енергия за енергоемките потребители

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ,

Във връзка с публикувания за обществено обсъждане **проект на Постановление на Министерския съвет за определяне на условията и реда за прилагане на програма за предоставяне на помощ чрез компенсации за временно облекчение на цените на електрическата енергия за енергоемките потребители**, изразяваме настоящото **становище от името на българските животновъди, осъществяващи дейност с КИД 0145 „Отглеждане на дребен рогат добитък“**, както и в подкрепа на целия сектор А с кодове 01.4, 01.41, 01.42, 01.45, 01.46, 01.47.

В **частичната предварителна оценка на въздействието** (Министерство на енергетиката, 11.09.2025 г.) е посочено, че основната цел на мярката е *„запазване на конкурентоспособността на българските предприятия чрез временно облекчение на цените на електроенергията за предприятия, изложени на значителен риск на секторно равнище от преместване на дейността извън Европейския съюз“*.

Същата цел е потвърдена и в **доклада на министъра на енергетиката до Министерския съвет** (12.09.2025 г.), където се подчертава, че високите и волатилни цени на електроенергията застрашават

„конкурентоспособността на предприятията, които са почти изцяло експортно ориентирани и изложени на ценови риск“.

Следователно, целта на програмата е **недискриминационно подпомагане на реално енергоемките отрасли**, независимо от тяхното място в икономическата верига – индустриална, преработвателна или първична.

Сектор животновъдство представлява една от най-енергоемките дейности в първичното производство на храни. Ежедневната работа в животновъдните стопанства включва непрекъснати 24/7 процеси с висока електроинтензивност, свързани с:

- автоматизирани доилни системи, охлаждане и съхранение на сурово мляко при постоянна температура;
- отопление и/или вентилация на животновъдни сгради, особено през зимните месеци;
- подгряване на вода и електрозахранване на системи за хранене, поене и осветление;
- пречистване, дезинфекция и поддържане на санитарни условия съгласно ветеринарно-санитарните изисквания;

Тези процеси формират **постоянно електрическо натоварване**, което не може да бъде намалено без да се застрашат хуманното отношение към животните, безопасността на продукцията и биосигурността на фермите.

Секторът де факто функционира като **енергоемък непрекъснат производствен процес**, аналогично на включените в проекта отрасли по NACE 10 и 11.

За разлика от индустриалните предприятия, **животновъдните стопанства не разполагат с капиталови резерви** и не могат да прехвърлят разходите за електроенергия върху крайния потребител.

При средно увеличение на цената на електроенергията с 30–40%, **разходите за енергия в типично овцевъдно стопанство нарастват с над 25% от общите оперативни разходи**, което поставя сектора в риск от масови фалити.

Животновъдството е с **висока социална значимост**, като осигурява над 40 000 работни места в селските райони и е гръбнакът на националната продоволствена сигурност. Загубата на производствен капацитет в този сектор би имала директен мултиплициращ ефект върху цените на основни храни и върху свързаните сектори млекопреработка, месопреработка и износ на храни.

Съгласно т. 400 и т. 407 от **Насоките на Европейската комисия относно държавната помощ в областта на климата, опазването на околната среда и енергетиката (CEEAG 2022/C 80/01)**, подпомагането следва да се предоставя:

- по **обективни, прозрачни и недискриминационни критерии**, и
- по **еднакъв начин на всички енергоемки предприятия, които се намират в сходно фактическо положение**.

Животновъдните стопанства с кодове 01.4 попадат именно в тази категория на *реални енергийни потребители с ограничени възможности за компенсация на разходите*. Изключването им от списъка по Приложение № 1 **нарушава принципа на равнопоставеност** и поставя под въпрос съответствието на националната мярка с общностното право.

Животновъдството е **първично звено на хранителната верига**, то осигурява суровините (мляко, месо) за секторите по NACE 10 и 11, които вече са включени в проекта. Без стабилно първично производство, енергийната подкрепа за преработвателите губи своята логическа последователност и икономическа ефективност.

Секторът „Животновъдство“ следователно трябва да бъде признат като **стратегически елемент от веригата на хранителната сигурност**, и да се ползва от същите механизми за защита срещу енергийния риск.

На основание изложените аргументи и в съответствие с целите, заложи в проекта на Постановление, **настояваме животновъдният сектор** да бъде изрично включен в **Приложение № 1** към проекта на ПМС като **допустим сектор за получаване на компенсация**.

Програмата за компенсация цели **справедлив и обективен подход** при подкрепа на енергоемките предприятия. Изключването на животновъдството би създавало **неоправдана дискриминация**, нарушаваща както вътрешната логика на мярката, така и принципите на европейската рамка CISA и CEEAG.

В противен случай, **високите разходи за електроенергия** ще доведат до **фалити, загуба на животни, свиване на производството и необратими щети върху продоволствената сигурност на страната**.

С уважение,
гр. Пловдив 17.10.2025 г.

Български Фермерски Кооператив ООД
Управител: Александър Алексиев

БН АГРО ООД
Управител: Димитър Николов